ქალ. სსრ კ. მარქსის სახ. სახ. რესპუბ. ბიბლიოთეკა

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

№ 262 (20303) — კვირა, 13 ნოემბერი, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში

სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა განიხილა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმისათვის მზადების საკითხი, რომელიც ეძღვნება სსრ კავშირში ეროვნებათშორისი ურთიერთობის სრულყოფას".

პლენუმი 1988 წლის შუა ხანს გაიმართება.

მიღებულ დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ გარდამქმნის, დემოკრატიზაციის, სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნის პირობებში ეროვნებათშორისი ურთიერთობის სრულყოფის ამოცანები განსაკუთრებით დიდმნიშვნელოვანი და აქტუალური ხდება.

საბჭოთა ხელისუფლების წლების მანძილზე სსრ კავშირში ისტორიული მნიშვნელობის მუშაობაა გაწეული ეროვნული საკითხის გადაწყვეტად. მიღწეულია შთამბეჭდავი შედეგები ეროვნული ეკონომიკის ფეგანერიული თანასწორობა უზრუნველყოფაში, ხალხთა შორის ძმური ურთიერთობის განმტკიცებაში, მშრომელთა ინტერნაციონალურ აღზრდაში. ისინი ყველა საბჭოთა ადამიანის კანონიერი საამაყოს საგანია. ამასთანავე, ამ სფეროში თანდათანობით აკმაოდ დაგროვდა საკითხები, რომლებსაც გადაწყვეტა სჭირდება.

ამასთან დაკავშირებით დოკუმენტში დასახულია ამოცანა, რომ ეროვნულ გაკვეთილების საფუძველზე ეროვნებათშორისი ურთიერთობის სრულყოფისათვის მთელი შუამბა ავიყვანოთ ახალ დონეზე. შეკეთშუათი ეფექტური ლენინისეული თანამედროვე ეტაპზე ეროვნული ეროვნული პოლიტიკის განსახორციელებლად. მთავარია, მივაღწიოთ ჩვენი ქვეყნის ყველა ერისა და ეროვნების ინტერესების ნამდვილ ჰარმონიას სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის, დამუკადებლობისა და პასუხისმგებლობის, ურთიერთდახმარებისა და ძმობის პრინციპებზე, უზრუნველყოფთ ჩვენი საკავშირო ერაკალეროვანი სახელმწიფოს განვითარება და შემდგომი განვითარება.

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს მიაჩნია, რომ ცენტრალური კომიტეტის მომავალი პლენუმისათვის მზადება ყველა პარტიული კომიტეტისა და ორგანიზაციის, თითოეული კომუნისტის უღნიშვნელოვანესი საქმეა. ამ მუშაობას საფუძველად უდევს სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციის პლენუმების დებულებანი. საჭიროა ენერგიულად ვიმოქმედოთ, დღის წესრიგიდან მოგვსნილი ბრეკვე საკითხები, რომლებიც ირთულებენ სიტუაციის, განსაკუთრებით სოციალურ სფეროში, ეროვნული კულტურისა და ენის განვითარებაში, ხელიდან არ უნდა გაგუშვათ ინიციატივა მომწიფებული პრობლემების დაყენებისა და გადაჭრაში, დავძლიოთ პარტიული ორგანიზაციების პრაქტიკული მუშაობის ჩამორჩენა იმ პროცესებისაგან, რომლებიც საზოგადოებრივ შეგნებაში მიმდინარეობს, დავიკავოთ ნამდვილად ავანგარდული პოზიციები სოციალიზმის განახლების საერთო-სახალხო საქმეში. უფრო გაბედულად უნდა მივიდეთ შრომითს კოლექტივებში, გულახდილად ვესაუბროთ ადამიანებს, დავიცვათ პარტიის კურსი. დარწმუნების ძალასა და კანონის ავტორიტეტზე დაყრდნობით წინააღეუდგეთ იმის ნებისმიერ ცდებს, რომ ბუნებრივი ეროვნული გრძნობები მოაქციონ ნაციონალიზმის დამანგრეველ კალაპოტში, ანტიდემოკრატიული მიზნებისათვის გამოიყენონ დემოკრატიისა და საჯაროობის გფფარეობა. არ დაეუშვათ ჩვენი საერთო ინტერნაციონალური მონაპოვრების დისკრედიტაცია.

მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალურ კომიტეტებს, სკკპ სამხარეო და საოლქო კომიტეტებს, ავტონომიური რესპუბლიკების, ავტონომიური ოლქების, ავტონომიური ოკრუგების პარტიულ კომიტეტებს რეკომენდაცია ეძლევათ მოითათბირონ პარტიულ ორგანიზაციებში, შრომითს კოლექტივებში, საზოგადოებრივობის წარმომადგენლებთან, მეცნიერებთან, მწერლებთან, ჟურნალისტებთან, აგრეთვე ეროვნებათშორისი ურთიერთობის პრობლემებზე მომუშავე სპეციალისტებთან. საჭიროა სრულად განვაზოგადოთ საუბრების დროს გამოთქმული იდეები, გავითვალისწინოთ ის კონკრეტული წინადადებანი, რომ გაძლიერდეს მოკავშირე რესპუბლიკებისა და ავტონომიურ ფორმირებათა როგორც ინტეგრაციული პროცესები, ასევე დამოუკიდებლობა და პასუხისმგებლობა ეკონომიკის, სოციალური და კულტურული განვითარების, მართვის სფეროში. გამოთქვან მოსაზრებანი მოსახლეობის ყველა ფენის, განსაკუთრებით ახალგაზრდობის პატრიოტული და ინტერნაციონალური აღზრდის სრულყოფისათვის საჭირო პრაქტიკულ ღონისძიებებზე.

სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა საჭიროდ ცნო მომზადდეს წინადადებანი მოქმედ საბჭოთა კანონმდებლობაში სპეციალური ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე, რომელიც აწესრიგებს ეროვნებათშორისი ურთიერთობის საკითხებს. მათ შორის ისეთ პრობლემებზე, როგორიც არის საბჭოთა სოციალისტური ფედერაციის სრულყოფა, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების, ავტონომიური ოლქების, ავტონომიური ოკრუგების სამართლებრივი სტატუსის შემდგომი განვითარება, სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების კომპეტენციის უფრო ზუსტი გამიჯვნა; იმ საბჭოთა მოქალაქეების ეროვნულ-კულტურულ მოთხოვნილებათა რეალიზაცია სამართლებრივი გარანტიების გაფართოება, რომლებიც თავიანთ ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ ფორმირებათა ფარგლებს გარეთ ცხოვრობენ ან არა აქვთ ასეთი რამ; ეროვნული შუღლის გაფვიფებისათვის, რასობრივი ან ეროვნული განსაკუთრებულობის ქადაგებისათვის პასუხისმგებლობის გაძლიერება. დასახულია სსრ კავშირის ხალხთა ენების თავისუფალი განვითარებისა და თანასწორუფლებიანი გამოყენების შესახებ სსრ კავშირის კანონის პროექტის; სსრ კავშირის მოქალაქეობის შესახებ კანონის ახალი რედაქციის; სსრ კავშირის კონსტიტუციაში, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებში შესაბამის ცვლილებათა შეტანის შესახებ წინადადებების მომზადებასთან დაკავშირებული ღონისძიებანი. ცვლილებები და დამატებები უნდა შეეხოს აგრეთვე სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს ახალ ფუნქციებს; საჭიროების შემთხვევაში ნებისმიერ სახალხო დეპუტატთა. საბჭოებში ეროვნებათშორისი ურთიერთობის საკითხთა მუდმივი კომისიების შექმნის წესს.

საჭიროდ არის აგრეთვე მიჩნეული, რომ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა და სამეცნიერო დაწესებულებებმა განაზომიერონ ისეთი პრობლემების საფუძვლიანი ანალიზი, როგორიც არის: მოკავშირე რესპუბლიკების და ავტონომიური ფორმირებანი ქვეყნის ერთიანი სახალხო-სამეურნეო კომპლექსის სისტემაში; შრომის რეგიონალური დანაწილება; რესპუბლიკების, საკავშირო და ადგილობრივი ორგანოების უფლება-მოვალეობანი ეკონომიკური ვითარების გაუმჯობესებასა და რაციონალური ბუნებათსარგებლობის უზრუნველყოფაში; თითოეული მოკავშირე რესპუბლიკის რეალური წვლილი საერთო-საკავშირო ეკონომიკაში ეროვნული შემოსავლის წარმოება და განაწილება რესპუბლიკების მიხედვით.

საფუძვლიანი ანალიზის საგანი უნდა გახდეს სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებზე რესპუბლიკების და რეგიონების გადასვლის შესაძლებლობა და ეკონომიკური მიზანშეწონილობა. უნდა განვიხილოთ მოკავშირე რესპუბლიკებს შორის უშუალო ურთიერთობის განვითარება; მოკავშირე რესპუბლიკებისა და ავტონომიურ ფორმირებათა მეტი სამეურნეო დამოუკიდებლობისა და ქვეყნის საერთო მოთხოვნილებათა უზრუნველყოფისათვის პასუხისმგებლობის შეხამების გზები; სსრ კავშირის სახელმწიფო ბიუჯეტის და მოკავშირე რესპუბლიკების სახელმწიფო ბიუჯეტების, ადგილობრივი ბიუჯეტების შედგენისა და გამოყენების, სსრ კავშირის სამინისტროებთან და უწყებებთან, საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოებთან მართვის ტერიტორიული ორგანოების ეფექტიანი თანამონაწილეობის შესახებ.

სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტსა და საზოგადოებრივ მეცნიერებათა აკადემიას დაევალათ შემოქმედებითი კავშირებისა და კულტურის უწყებების მონაწილეობით მოაწყონ ფართო განხილვა და შეიმუშაონ შესაბამისი წინადადებანი სკკპ ეროვნული პოლიტიკის იდეოლოგიური უზრუნველყოფის, ეროვნებათშორისი ურთიერთობის თეორიის განვითარების, ეროვნულ კულტურათა ყვავილობისა და ურთიერთგამდიდრების, პატრიოტიზმი და ინტერნაციონალური აღზრდისათვის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების, შემოქმედებითი ორგანიზაციების მუშაობის სრულყოფის თაობაზე. განიხილონ წინადადება ეროვნებათშორისი ურთიერთობის აქტუალური პრობლემების კომპლექსური შესწავლის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის შექმნის შესახებ.

ცენტრალური ჟურნალ-გაზეთების რედაქციებს, რესპუბლიკურ პარტიულ გამოცემებს, სსრ კავშირის სახტელერადიოს დაეგალათ მოაწყონ ეროვნებათშორისი ურთიერთობის თეორიის, სსრ კავშირში და საზღვარგარეთ ეროვნული საკითხის გადაწყვეტის გამოცდილების საკითხებზე მასალების ფართო პუბლიკაცია, დღენიადაგ და ყოველმხრივ გაიშუქონ საბჭოთა რესპუბლიკებისა და ავტონომიურ ფორმირებათა ეკონომიკური და სულიერი ცხოვრება. განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყონ სოზოგადოებაში სულიერი ატმოსფეროს შექმნას, რომელიც ხელს შეუწყობს საბჭოთა ხალხების ინტერნაციონალური ერთიანობის, მეგობრობისა და ძმობის განმტკიცებას.

ადგილობრივ პარტიულ ორგანოებმა, იდეოლოგიურ უწყებებში, ცენტრალური ჟურნალ-გაზეთების რედაქციებში, სსრ კავშირის სახტელერადიოში ეროვნულ პრობლემატიკასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე შემოსული წინადადებანი ეცნობოს სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს.

პლენუმზე მოხსენების თეზისები გამოქვეყნდეს მის მოწვევამდე ორი თვით ადრე.

● ფაქტი
● მოვლენა
● კომენტარი

მეხილეებმა წლიური გეგმა შეასრულეს

ბათუმი. წელს სოფლის მეურნეობის მეშრომელს სამდურავი არაფერი აქვს ბუნებასთან, ამინდებმაც ხელი შეუწყო და არც მათ დაუკლიათ გარჯა. ამან განაპირობა ხილისა და სამეთოდოლო კულტურების კარგი მოსავალი. აჭარის სსსრ სტატისტიკური სამმართველოს ცნობით აჭარის მეხილეებმა წარმატებით გაანადგეს როგორც თესლოვანი, ასევე კურკოვანი ხილის დამზადების გეგმები, 13.915 ტონის ნაცვლად სახელმწიფოს მიეყიდა 14 ათას ტონაზე მეტი ხილი. გეგმა ყველა რაიონმა გადაჭარბებით შეასრულა. განსაკუთრებით იყო ჩალეს ქობულეთისა და ქედის რაიონების მეხილეებმა. ასევე შესრულდა კაკლის დამზადების გეგმაც.

ავტონომიურ რესპუბლიკაში ხილის დამზადება გრძელდება.

▼ ▼

ილბაგენ ბოსტნეულის მოსავალს

რესპუბლიკაში გრძელდება ბოსტნეულის აღება. როგორც საქართველოს სსრ სტატისკომი გვატყობინებს, ნოემბრის დამდეგისათვის 23 890 ჰექტარიდან ბოსტნეული აღებულია 19570 ჰექტარ ფართობზე. ეს ნაკლებია მარმანდულ შესაბამის პეროდთან შედარებით.

ჭიკრერობით მოსავლის დამზადების გეგმა შესრულებულია 79 პროცენტით. მიმღებ პუნქტებში დაგალებით გათვალისწინებული 405 ათას ტონიდან გაგზავნილია 321 ათას ტონაზე ოდნავ მეტი ბოსტნეული. ნელა მიმდინარეობს სამუშაოები აფხაზეთის ასსრ, აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის საზოგადოებრივ მეურნეობის მარცვლის მწარმოებელი არენდული ბრიგადა. მექანიზატორმა დავით ღვედაშვილმა შექმნა 6-კაციანი ბრიგადა. ნეკერებად გაერთიანდნენ მისი შვილი და ძმისწულები, ერთი სიტყვით, ყველანი ნათესავები არიან. ასევე უნდა იყოს, ამბობენ, სამმისთვის ჯობს, ერთიმეორეს არ ვუდალატებთ, ვერ ვიზარმაცებთ, ვერც ვიხარებთ. ერთიანი მონადინებით ვიშრომებთო.

არენდატორებს ათი წლით გამოეყოთ 497 ჰექტარი სახნავ-სათესი. აქედან სხვადასხვა მარკის 4 ტრაქტორი, 1 სატვირთო ავტომანქანა, ყოველგვარი საჭირო მანქანა-იარაღი. ტექნიკის მოგლა-პატრონობა არ უჭირთ. ისინი ხომ თითქმის ყველანი მექანიზატორები არიან. წლეულს 362 ჰექტარი ხორბალი ეთესათ, 30 ჰექტარზე — სასილოსე სიმინდი, 90 ჰექტარზე — მზესუმზორა. არენდულმა შრომამ პირველ წელსვე გაამართლა. ყოველ ჰექტარზე დაგეგმილი 27 ცენტნერის ნაცვლად 40 ცენტნერი ხორბალი მოიყვანეს. ამით კი კოლმეურნეობას გათვალისწინებული ათასი ტონა მარცვალი კი არა, 1442 ტონა მიეწონნენ. ასევე 300 ტონა სასილოსე სიმინდის მაგივრად, 450 ტონა მწვანე მასა მიპყიდეს კოლმეურნეობას. განსაკუთრებით გამოიჩენეს თავი მზესუმზირას წარმოებაში. თითოეულ ჰექტარზე 14 ცენტნერის ნაცვლად 19 ცენტნერი მოიყვანეს.

ძველანაგელი არენდატორების მთელი ნამრომი ერთ სასწორზე რომ აგწონოთ და შეავფასოთ, დავინახავთ, რომ დაგეგმილი 176 ათასი მანეთის ნაცვლად მათ 239 ათასი მანეთის პროდუქცია აწარმოეს. ყოველი შრომისუნარიანი მუშაკის მიერ შექმნილია 39.833 მანეთის პროდუქცია. ეს მაჩვენებელი კოლმეურნეობისას რომ შეადარო, თვალნათლივ დაგინახავთ, რომ არენდული შრომა ქუმარიტად წინ, გადადგმული ნაბიჯია. ძველი ანაგის კოლმეურნეობაში ერთი მუშაკი მხოლოდ 6 ათას 200 მანეთის პროდუქციას ქმნის, რაც არენდატორის ნაშრომის 16 პროცენტიც არ არის.

რას ამლევს არენდა თავად მშრომელებს? ძველი ანაგის კოლმეურნეობაში შრომის ანაზღაურება ცოტა როდია. კოლმეურნე თვეში საშუალოდ 257 მანეთს იღებს, არენდატორი კი 1162 მანეთს!

რა მისცა ამ ერთმა არენდამ კოლმეურნეობას?

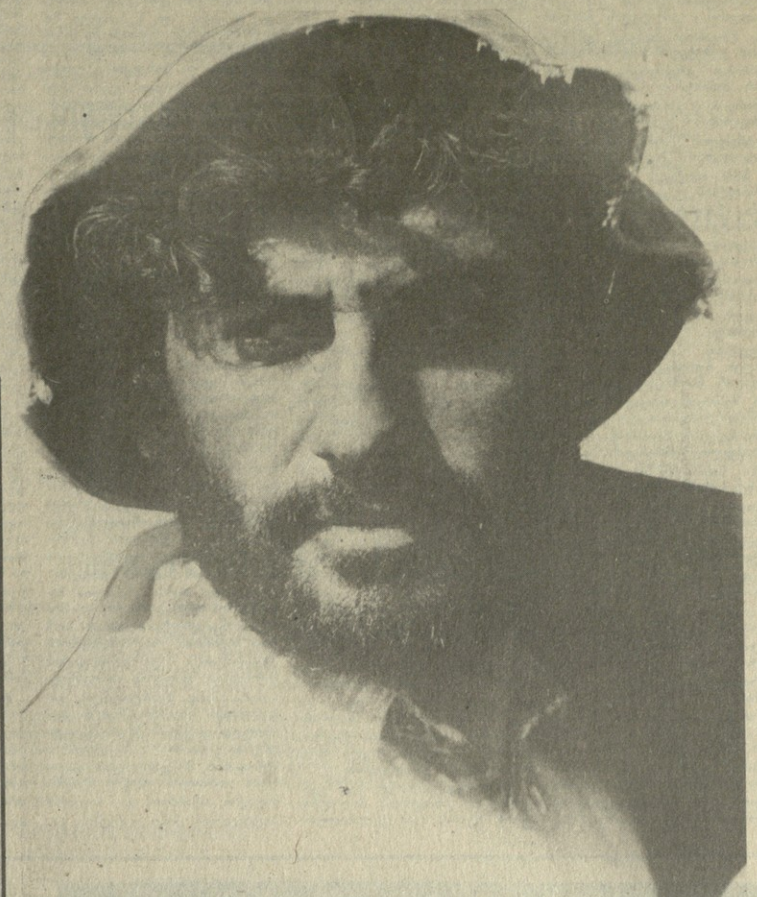

● დემეტრაშვილები, პაპლიაშვილები, ღვედაშვილები და ძმანი მათნი ● არენდული შრომა წინ გადადგმული ნაბიჯია ● 6 კაცი 94 ათას მანეთ მოგებას იძლევა ● სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოება 50 პროცენტით გაიზრდება.

სილნაღის რაიონის თითქმის მთელი სოფლის მეურნეობა არენდულმა შრომამ მოიცვა. პირველი არენდატორების დემეტრაშვილებისა და პაპლიაშვილების შესახებ უკვე ბევრი რამ ვიცით. მათ ღირსეული მიმდევრები გამოუჩდნენ. ახლა გვინდა გაგაცნოთ ძველი ანაგის კოლმეურნეობის მარცვლის მწარმოებელი არენდული ბრიგადა. მექანიზატორმა დავით ღვედაშვილმა შექმნა 6-კაციანი ბრიგადა. ნეკერებად გაერთიანდნენ მისი შვილი და ძმისწულები, ერთი სიტყვით, ყველანი ნათესავები არიან. ასევე უნდა იყოსო, ამბობენ, სამმისთვის ჯობს, ერთიმეორეს არ ვუდალატებთ, ვერ ვიზარმაცებთ, ვერც ვიხარებთ. ერთიანი მონადინებით ვიშრომებთო.

არენდატორებს ათი წლით გამოეყოთ 497 ჰექტარი სახნავ-სათესი. აქედან სხვადასხვა მარკის 4 ტრაქტორი, 1 სატვირთო ავტომანქანა, ყოველგვარი საჭირო მანქანა-იარაღი. ტექნიკის მოგლა-პატრონობა არ უჭირთ. ისინი ხომ თითქმის ყველანი მექანიზატორები არიან. წლეულს 362 ჰექტარი ხორბალი ეთესათ, 30 ჰექტარზე — სასილოსე სიმინდი, 90 ჰექტარზე — მზესუმზორა. არენდულმა შრომამ პირველ წელსვე გაამართლა. ყოველ ჰექტარზე დაგეგმილი 27 ცენტნერის ნაცვლად 40 ცენტნერი ხორბალი მოიყვანეს. ამით კი კოლმეურნეობას გათვალისწინებული ათასი ტონა მარცვალი კი არა, 1442 ტონა მიეწონნენ. ასევე 300 ტონა სასილოსე სიმინდის მაგივრად, 450 ტონა მწვანე მასა მიპყიდეს კოლმეურნეობას. განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი მზესუმზირას წარმოებაში. თითოეულ ჰექტარზე 14 ცენტნერის ნაცვლად 19 ცენტნერი მოიყვანეს.

ძველანაგელი არენდატორების მთელი ნამრომი ერთ სასწორზე რომ აგწონოთ და შეავფასოთ, დავინახავთ, რომ დაგეგმილი 176 ათასი მანეთის ნაცვლად მათ 239 ათასი მანეთის პროდუქცია აწარმოეს. ყოველი შრომისუნარიანი მუშაკის მიერ შექმნილია 39.833 მანეთის პროდუქცია. ეს მაჩვენებელი კოლმეურნეობისას რომ შეადარო, თვალნათლივ დაგინახავთ, რომ არენდული შრომა ქუმარიტად წინ, გადადგმული ნაბიჯია. ძველი ანაგის კოლმეურნეობაში ერთი მუშაკი მხოლოდ 6 ათას 200 მანეთის პროდუქციას ქმნის, რაც არენდატორის ნაშრომის 16 პროცენტიც არ არის.

რას ამლევს არენდა თავად მშრომელებს? ძველი ანაგის კოლმეურნეობაში შრომის ანაზღაურება ცოტა როდია. კოლმეურნე თვეში საშუალოდ 257 მანეთს იღებს, არენდატორი კი 94 ათასი მანეთი მოგება!

როგორც ვიცით, ამას წინათ არენდატორებს შეხვდა დაჩ მათთან ფრიად საქმიანი საუბარი პკონდა ჩვენი ქვეყნის მეთაურს ამხ. მ. ს. გორბაჩოვს. ამ ფორუმის მონაწილე გახლდათ სილნაღის რაიონის ბოდბისხევის კოლმეურნეობის არენდატორი ვლადიმერ პავლიაშვილი. ჩამოვიდა თუ არა ბატონი ვლადიმერი, ძველანაგელი არენდის ხელმძღვანელი დავით ღვედაშვილი მასთან ვიუშარა. ერთიმეორეს შეხვედრა გაუზიარეს, მომავალს გაეხედეს და საქმეს გაორკეცებული ენერგიით შეუდგნენ. — მომავალი წლის მარცვლეულის მოსავალს ხომ ახლა ეყრება საფუძველი!

როგორც ჩანს, სილნაღის რაიონში საარენდო შრომა ფეხს ფართოდ იკიდებს. დღეს სოფლის მეურნეობაში უკვე 114 არენდული ქვედანაყოფი მოქმედებს. ხუთწლეულის ბოლოს შრომის პროგრესული ფორმა მათ იმის საშუალებას მისცემს, რომ წინა ხუთწლედთან შედარებით 50 პროცენტით გაზარდონ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოება. რა თქმა უნდა, იგულისხმება, რომ შესაბამისად გაუმჯობესდება შრომითი ცხოვრების დონეც.

ჯ. ჟურბული,
„კომუნისტის" სპეც. კორ.

* * *

სურათებზე: ნუგზარ ღვედაშვილი; ძველანაგელი არენდატორები.

დავით იაკობაშვილისა („კომუნისტი") და ზურაბ დათუაშვილის ფოტოები.

ცენტრალური გაზეთების ფურცლებზე

● **უჩვეულო, რაღაც პარადოქსული სიტუაცია შეიქმნა საქართველოს ჩაის პლანტაციებში წლევანდელი ფოთლის კრეფის დროს. ჯერ ერთი, კრეფა ჩვეულებრივზე ერთი თვით ადრე დამთავრდა; მეორე, შარშანდელთან შედარებით საგრძნობლად იკლო მოლეანმა მოსავალმა; და მესამე, მეურნეობათა შემოსავალი და მასთან ერთად მეჩაიეთა შრომის ანაზღაურება ამასთანავე წინანდელ დონეზე დარჩა.**

რით ვამარაგებთ დახლს?

ჩაის ფოთოლი წონით არ ფასობს

ერასპალი წლის მანძილზე პირველად არავის გაუცია ბრძანება: „გაბარდეთ მოსავალი, დაიჭარეთ ტემპი!". ჩვეულებრივ, ასეთი მოწოდების შემდეგ რესპუბლიკა „ინიციატივას" იჩენდა და გაბრდილ ვალდებულებებს კისრულობდა. ამასვე მოელოდნენ წელსაც. და აი, ახლა, როცა მოსავალის აღებას ოქტომბრის მიწურულს კი არა, დამდეგს დაუსვეს წერტილი, ეს ნიშნავს, რომ **საერთო მოსავლის გამოდევნება შეჩერდა,** თანაც გაჩნდა იმის რწმენა, რომ **პროდუქციის ხარისხისაკენ** შემობრუნება რეალობა ხდება.

ამაში დავუწყნდით, როცა ზუგდიდის რაიონის კოლმეურნეობა „კომკავშირელში" ვიყავით. კოლექტივს მიმდინარე წლის გეგმა თითქმის 200 ტონით შეუმცირდა. ახალი პირობების შესაბამისად, მისი ნახევარი ახლა პირველი ხარისხისა უნდა იყოს.

— რეალიკა იქნა, ხარისხიანად მუშაობა ხელსაყრელი გახდა, — გვეუბნება კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ქ. მარია. — მაღალხარისხოვანი ფოთლის შესასყიდი ფასები ხომ გაიზარდა. ამის გამოსობით ვვარაუდობთ უკვე წელს რენტაბელობა 28 პროცენტით გავზარდოთ და მნიშვნელოვანი მოგება მივიღოთ.

მაგრამ რაგინდ უნდა ცდილობდნენ კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები, ამ ჩინებული სასმელის ღირსება მაინც დიდად არის დამოკიდებული ფოთლის ტექნოლოგიურ გადამუშავებაზე. ამბობს რაოდენობის კი არა, უწინარესად ხარისხის მიხედვით ფასდება ახლა გადამუშავებული ფაბრიკების კოლექტივების შრომა.

— თეზისი „სჯობს ნაკლები, მაგრამ უკეთესი" ახლა უშუალოდ გვეხება ჩვენც, — გვეუბნება ჭალის ჩაის ფაბრიკის წარმოების უფროსი ლ. ჯახაია. — უმაღლესი და პირველი ხარისხის ყოველი ტონა პროდუქციისთვის ახლა სამი ათასი მანეთით მეტს ვიღებთ.

დამამედებელი ძვრები დაპახსიათებელია რესპუბლიკის მეტი წილი მეჩაიეობის რაიონებისათვის. მტკიცე ნაბიჯი გადადგა შარმანი, როცა მეჩაიეებმა დაარწმუნეს მეგობარი ორგანოები შეეძლოთ ნაბიჯი ჩაის ფოთლის კრეფის დავლებანი. თუ 1987 წელს გადასამუშავებლად 594 ათასი ტონა ჩაის ნედლეულ მიიღეს, წელს ზუსტად 450 ათასი ტონაა მოკრეფილი. ჩაის მზა პროდუქცია კი პრაქტიკულად არ შემცირებულა. წინათ ხომ როგორ იყო? რაოდენობის გამოდევნების გამო პირველადი გადამუშავების ფაბრიკებში ჩაწვეებოდა ხოლმე ასობით ტონა ეგრეთწოდებული ძნელად სარეალიზაციო ჩაი, რომელიც სავსე იყო ანაცრით, მტვრითა და ყუნწებით. ეს „პროდუქცია", სამწუხაროდ, აქა-იქ დღესაც კი იყიდება. ზოგიერთი „გურგენლიანი" ფაბრიკის ხელმძღვანელი ურცხვად ეუბნებ ახალი მოსავლის პროდუქციაში და ამით ხელოვნურად აფუძებს ჩაის ხარისხს. და მაინც...

— აი, ლაგოსის ქალაქი, რომელიც ადასტურებს, რომ ყანული დაიძრა, — გვეუბნება რესპუბლიკის სასაგრონომიერეფის თავმჯდომარის მოადგილე რ. ფანტხაია, დეპეშების დასტას გვაჩვენებს და გვიხსნის: — სეზონის დამდეგისას, მაისში, ჩვენ ქვეყნის ჩაის საწონი ფაბრიკების ხელმძღვანელებს ვთხოვეთ გამოეგზავნათ თავიანთი გამოხმაურება, შენიშვნები და წინადადებები ახალი მოსავლის ჩაის ხარისხის გაში. მოსკოველებმა სამჯერ დაგვიდასტურეს, რომ წლევანდელი ჩაი „გაცილებით სჯობს უკანასკნელი მ-10 წლის ნედლეულს". ცნობები ჩაის ბეგმოს და სურნელების გაუმჯობესების შესახებ, რაც. ავტორიტეტიანმა საფეგუსტაციო კომისიებმა დაადასტურეს, მიღებულია სერპუხოვიდან, ალმა-ათიდან და სხვა ქალაქებიდანაც.

დიდი მნიშვნელობა აქვს იმასაც, რომ მკვეთრი გარდატეხა მოხდა მკრეფავთა ფსიქოლოგიაშიც: ისინი დარწმუნდნენ, რომ ადარავინ აიძულებს გამოდევნონ რაოდენობის, ლამის მთლათნად გაპუტონ ბუჩქები „ვალდებულების" შესრულების გულისთვის.

მრავალი წლის მანძილზე საშეურნეო მუშაკები და ზოგიერთი მეენიერიც კი მაღალი ტრიბუნიდან ღაღადებდნენ, ჩვენ მსოფლიოში ყველაზე მეტი ჩაის მოსავალიანობა გვაქვსო. და მართლაც, რესპუბლიკის შავიზღვისპირეთის ვიწრო ზოლზე (ეს სუბტროპიკების უკიდურესი ჩრდილოეთია) მან ჰექტარზე 10 ტონას გადააჭარბა. ტრადიციულ ქვეყნებში, სადაც ფოთლის კრეფა წელიწადში ათ თვეს გრძელდება, მოსავლიანობა დაახლოებით ორჯერ ნაკლებია. დაუნდობელი ექსპლოატაციის შედეგად ჩვენი პლანტაციები **გადაშენების ზღვარზე** აღმოჩნდა.

რაოდენობის გამოდევნებამ ხალხი გადაიჩეხა სამის ცოდნით, დაინტერესებით მუშობას. მეჩაიეთა მარშანდელმა კონკურსმა დამაღონებელი შთაბეჭდილება დატოვა. ვერც ერთმა მონაწილემ ოდნავი ოსტატობაც კი ვერ გამოიჩინა. „რაოდენობის ფსიქოლოგიით" გამსჭვალული მეჩაიეები ფოთოლს თითებით კი არა, ფეტვებით გლეჯდნენ, ჭლეჭდნენ ყველაფერს, რაც მუშაში მოჰყვებოდა. „კონკურსმა", რომელიც რესპუბლიკური ტელევიზიით უჩვენეს, ალაშფოთა საზოგადოებრივი აზრი. ჰოდა, დამსახურებული პატივი უნდა მივაგოთ რესპუბლიკურ ორგანოებს, რომლებიც ბრძოლა მიადწიეს ჩაის ფოთლის კრეფის გეგმის შემცირებას.

არსებითად, ლაპარაკი იმაზე კი არ არის, რომ შეეძიებულად შეგვაცოროთ კრეფა, არამედ მეტნაკლებად შეეფსებამოთ მოსავრეფი ფოთლის ოდენობა ჩაის მცენარის ბიოლოგიურ პოტენციალს. ჩაის ბუჩქი ხომ ძირფესვანადაც შეიძლება მოგლიჯო: ჰოდა, რაც უფრო მეტს წაართვევ ბუჩქს, ფოლიც უფრო მეტი გეკრეფება. აი, ასეთი იყო „ბრძოლის" ანაზღაურების სისტემა...

— როგორც იქნა, დავამსხვრიეთ ეს სისტემა, — გვეუბნება სახაგრონომიერეფის მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე გ. გვინია, — თანაც ფოთლის კრეფის ნორმები ანაზღაურების შეუმცირებლად დავუტოვეთ. ანაზღაურების კრიტერიუმი გახდა მოკრეფილი ნედლეულის ხარისხი. პირველი და მეორე ხარისხის ფოთლის მოკრეფისთვის ახლა ანაზღაურების სხვაობა 50 პროცენტს შეადგენს. აბაკონდიციური ფოთლისთვის კი ანაზღაურება იმდენად მცირეა, რომ მეჩაიეები ბუჩქებს ადარ „ატყავებენ".

იმის იმედს, რომ პირველ ნაბიჯებს უფრო ენერგიული ღონისძიებანი მოჰყვება, რომ ქარიული ჩაი ბოლოს და ბოლოს გეძოსაც აღიდგენს და სურნელებასაც, გვინერგავს დარგში **საარენდო ურთიერთობის განვითარება.** ჩქარდება ჩაის გადამუშავებელ მრეწველობასთან მეჩაიეთა ინტეგრაციის პროცესიც. რესპუბლიკაში უკვე მოქმედებს და საკუთარი მარკის მზა პროდუქციას აწარმოებს, 14 აგროფირმა და აგროსამრეწველო კომბინატი. წარმოების დაბეული ციკლი, რომელიც ჩაის მოყვანას, გადამუშავებას და მზა ჩაის რეალიზაციას შეიცავს, ორგანულად უკავშირდება იმას, რომ ყველა ტექნოლოგიური ციკლი მატერიალურად იყოს დაინტერესებული ხარისხის გაუმჯობესებით. „ნატანებსა" და „აკეთებს" ფრაფირმების, რამდენიმე აგრომრეწველო კომბინატის მაგალითი იმის დასტურია, რომ დაწყო დიდი ხნის ნანატრი ცვლილებები.

ვ. ქნიაზევი,
ო. ჩიხლაძე,

„ტრუდი". 1988 წ. 10.11.

„კომუნისტის" მკითხველებს

აი, ეს-ეს არის მიიღეთ ჩვენი გაზეთის ახალი ნომერი.

ძალიან გვინდა გვკადროდეს, რომ მასთან ეს „მორიგი შეხვედრა" თქვენს მოლოდინს არ გააწბილებს. იგი ხომ მოწოდებულია ყოველდღე ხალხის გულისთქმას აყურადებდეს, მის სიხარულსა თუ სატკივარს, მის რწმენასა და სასოებას გამოხატავდეს. ჩვენს ხალხს კი ახლა ბევრი რამ აქვს სათქმელი და საკეთებელი.

რეკონსტრუქციური გარდაქმნის ხანა მას დიდი საერო, საქვეყნო საქმეებისათვის უხმობს. და, რაღა თქმა უნდა, ასეთ დროს უაღრესად საპატიო, მაგრამ უნინარესად მაინც საპასუხისმგებლო პრესის, ბეჭდვითი სიტყვის, გაზეთის როლი და დანიშნულება.

განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს მკითხველის გულწრფელ სიტყვასა და რჩევას ჩვენთვის ახლა, როდესაც არნახული რევოლუციური ძვრები ჩვენს ქვეყანაში სახოგადოების ყველა ფენის სოციალურ აქტიურობასაც მოითხოვს და ეროვნულ პრობლემატიკასა და საკითხებსაც წინა პლანზე აყენებს.

გთხოვთ, მოგვანდინოთ თქვენი ხმა, მოგვწეროთ წერილები, გაგვიზიაროთ მოსაზრება იმის თაობაზე, თუ როგორ ამარცლებდა „კომუნისტი" თქვენს იმედს, რა მოგწონდათ და გაღელვებდათ, რაზე ეწყდებოდათ გული.

გვირჩიეთ, რა თემებისა და საკითხების გაშუქებაა უფრო საჭირო და საჭირო.

თქვენს აზრსა და შეფასებებზე დიდად არის დამოკიდებული, თუ როგორი იქნება გაზეთი „კომუნისტი" ახალ, 1989 წელს, როგორი აუბამს მხარს იგი ჩვენს დროს, ჩვენს ეპოქას.

წინასწარ გიხდით მადლობას ყურადღებისა და თანამშრომლობისათვის.

ხალხი არ ივიწყებს მამულიშვილებს

დღეიდან „კომუნისტის" ფურცლებზე შემოგვაქვს ახალი რუბრიკა — „ხალხი არ ივიწყებს მამულიშვილებს". რა თქმა უნდა, საქართველოს გამოჩენილი ადამიანების, მისი წარჩინებული და განსაკუთრებით გულმოდგინეობისა შესახებ ადრეც ყოფილა პუბლიკაციები, მაგრამ ამიერიდან მას ექნება სისტემური ხასიათი, ამასთან ფართო მკითხველი ამ რუბრიკით გაეცნობა სწორედ იმით, რომელთა სახელებიც სხვადასხვა მეცდარ შეფასებათა გამო დღემდე დავიწყებულიც კი იყო. ერთ-ერთი ასეთი მამულიშვილია არჩილ ჯორჯაძე.

„ეროვნულ-დემოკრატიული იდეალებისათვის მებრძოლი" — ასეთი სათაური აქვს ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ ა. მუკერის სტატიას, რომელსაც წაიკითხავთ „კომუნისტის" დღეგანლინდელ ნომ

სრულვყოთ ხილბოსტნეულის კონვეიერი

სანამ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ი. კ. ლიგაჩოვი და სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატი, რუსეთის სფსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ა. ვ. ვლასოვი ორი დღის განმავლობაში ეცნობოდნენ ხილ-ბოსტნეულის პროდუქციითა და კარტოფილით ქალაქ მოსკოვსა და მისი ოლქის მოსახლეობის მომარაგების მდგომარეობას. ისინი ეწვივნენ აგროსამრეწველო კომბინატების „რამენსკისა“ და „მოსკოვსკი“ საწარმოებს, სპეციალიზებულ ხილბოსტნეულის გაერთიანებებს, საცავ ბაზებსა და მაღაზიებს, რომლებიც დასაბალანსებელი არიან ამ პროდუქციით ვაჭრობაზე.

ადგილზე საფუძვლიანად განიხილეს ბოსტნეულისა და კარტოფილის წარმოების გადიდების, მათი შენახვის, გადამუშავების, ტრანსპორტირებისა და ვაჭრობის გაუმჯობესების საკითხები. აგროსამრეწველო კომბინატის „რამენსკოიე“ და „ბესკოვო“ საწარმოებში, სპეციალიზებულ ხილბოსტნეულის გაერთიანებებს, საცავ ბაზებსა და მაღაზიებს, რომლებიც დასაბალანსებელი არიან ამ პროდუქციით ვაჭრობაზე.

ადგილზე საფუძვლიანად განიხილეს ბოსტნეულისა და კარტოფილის წარმოების გადიდების, მათი შენახვის, გადამუშავების, ტრანსპორტირებისა და ვაჭრობის გაუმჯობესების საკითხები. აგროსამრეწველო კომბინატის „რამენსკოიე“ და „ბესკოვო“ საწარმოებში, სპეციალიზებულ ხილბოსტნეულის გაერთიანებებში, საცავ ბაზებსა და მაღაზიებში, რომლებიც დასაბალანსებელ არიან ამ პროდუქციით ვაჭრობაზე.

ხილბოსტნეულის პროდუქციითა და კარტოფილით მოსახლეობის მომარაგების გაუმჯობესების ღონისძიებები განიხილეს მოსკოვის ოლქის მებოსტნეობისა და მეკარტოფილეობის კოლეგიურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ქალაქ მოსკოვის შესანახ ბაზების, გადამშუშავებელი საწარმოების სატრანსპორტო, საავტო, სამშენებლო ორგანიზაციების მუშაკთა თათბირზე. თათბირზე გამოვიდნენ სკკკ მოსკოვის საოლქო კომიტეტის პირველი მდივანი ნ. ვ. ტიხონოვი, მოსკოვის ქალაქგორმრეწვის თავმჯდომარე ი. მ. ლუქკოვი, მოსკოვის საბჭოს სახელობის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი ნ. პ. ტოლმაჩევი, აგროსამრეწველო კომბინატის „მოსკოვის“ გენერალური დირექტორი ე. ს. ირიჩინი, სსრ კავშირის გზათა მინისტრი ნ. ს. კონარევი, მოსკოვის სამშენებლო კომიტეტის თავმჯდომარე პ. ს. სუროვი, მთავარმოსავტორანსპორტის უფროსი ე. კ. კუპრეევი და სხვები. მათ გამოთქვეს ხილბოსტნეულით მომარაგების გაუმჯობესების შესახებ მთელი რიგი კონკრეტული წინადადებანი.

თათბირზე გამოვიდა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, სკკკ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ლ. ნ. ზაიკოვი. მან აღნიშნა, რომ უნდა შეიქმნას ხილბოსტნეულის პროდუქციით მოსკოვისა და მოსკოვის ოლქის მომარაგების მართვის უფრო სრულყოფილი სისტემა. ჯერჯერობით კი არ არის მოქმედების ერთიანობა, დაინტერესება. დიდი პროდუქციის დანაკარგები. მეტად საჭიროა შევიმუშაოთ და უახლოეს წლებში განვახორციელოთ ბოსტნეულის, ხილის, კარტოფილის შესანახი ბაზების რეკონსტრუქციისა და ტექნოლოგიური განახლების ერთიანი გეგმა.

განხილული შედეგები შეაჯამა ი. კ. ლიგაჩოვმა. მან ხაზგასმით აღნიშნა, რომ მოსკოვსა და მოსკოვის ოლქში, სადაც 16 მილიონ კაცი ცხოვრობს, ჯერჯერობით ნამდვილად არ არის დახვეწილი ორგანიზაციულად და ეკონომიკურად ბოსტნეულის პროდუქციით მოსახლეობის მომარაგების სისტემა. შეინიშნება დისპროპორციები ბოსტნეულისა და კარტოფილის წარმოების მოცულობებს, მათი შენახვისა და გადამუშავების სიმძლავრეებს, აგრეთვე ვაჭრობას შორის. ეს დისპროპორციები საშუალებას არ გვაძლევს წვიფწოოთ წინ, მივიღოთ დაბანდებული სახსრებისაგან საჭირო უკუგება.

მოსკოვის ოლქის სოფლის მეურნეობის ხელმძღვანელთა და მეშაკთა ყურადღება მიაპყრეს იმას, რომ საჭიროა ხილბოსტნეულის პროდუქციისა და კარტოფილის წარმოების შემდგომი ინტენსიფიკაცია, მათი პარტიმენტის გაფართობა, საავტო ქსელში დაბერვა გრუნტის მწვანე კულტურებისა და ახალი ბოსტნეულის მიწოდების მოცულობების გადიდება. ამისათვის ოლქში შეიქმნა მძლავრი საწარმოო და საგარეო პოტენციალი. მისი უკუგების გადიდება ახლა შესაძლებელია ეკონომიკური ურთიერთობის გარდაქმნის, სამეურნეო ანგარიშის, იჯარისა და არენდის გზით. ერთი სიტყვით, საჭიროა შემადგენელი ნაწილების მთელი კომპლექსის რეალიზაცია, რომ მოსკოველები საკმარისად უზრუნველყოფილ იქნენ ხილ-ბოსტნეულის პროდუქციით. ამ მიმართულებით მოქმედების პროგრამის განსაზღვრისას მიზანშეწონილად მიეჩნიეთ მოსკოვი და მოსკოვის ოლქი მიჩნეულ იქნეს ერთიან კომპლექსად, ნაზგასმით აღნიშნა სკკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა.

ხილბოსტნეულის პროდუქციით მოსახლეობის მომარაგების გაუმჯობესებას სერიოზულად აფერხებს როგორც დედაქალაქში, ისე ოლქში შესანახი და ვაჭრობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის ჩამორჩენა. მოსკოვის ოლქის ქალაქებში ნახევარზე მეტი ბოსტნეულის მაღაზია და ბოსტნეულის საცავი აკლიათ. შემთხვევითი როდინა, რომ ოლქის მცხოვრებელი მოსკოვში მიდიან ბოსტნეულისათვის, სხვა პროდუქციისათვის. მოწეული, დედაქალაქში შემოტანილი ბოსტნეულის პროდუქციის მნიშვნელოვანი ნაწილი ფუქდება ბაზებში, მაღაზიებში. საცივითა და ავტოტენი ვენტილაციით საცავები უზრუნველყოფილია მხოლოდ სახანგროდ, მექანიზაციის საშუალებებით კი ნაკლებადაა. დედაქალაქში „ხილბოსტნეულის“ ერთი მაღაზია მოდის საშუალოდ 24 ათას მცხოვრებზე, მაშინ როდესაც, მაგალითად, კიშინიოვში— 3 ათასზე, კიევში — 8 ათასზე, მინსკში — 14 ათას მცხოვრებზე.

რამდენი ბოსტნეული პროდუქციაც უნდა მიაწოდონ უზარმაზარ ქალაქს, სუსტად განვითარებული სავაჭრო ქსელი და შესანახი ბაზების ცუდი ტექნიკური აღჭურვილობა ვერ უზრუნველყოფენ მის დროულ რეალიზაციას ურაგებოდ.

გამოსავლაში ხაზგასმით აღინიშნა, რომ საქალაქო და სოფლის პარტიულმა ორგანიზაციებმა, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებმა სერიოზულად უნდა მოაკიდონ ხელი ბოსტნეულის, ხილის, კარტოფილის შესანახი, გადამშუშავებელი და გაყიდვის მატერიალური ბაზის, დიდი მეშაობა უნდა. შესრულდეს შენახვისა და ვაჭრობის სისტემის კადრებთან, პირველადი პარტიული ორგანიზაციების, შრომითი კოლექტივების საბჭოების როლის გადიდებისათვის.

ხილბოსტნეულის ბაზებში ისე უნდა წარმართოთ საქმე, რომ მთელი არასტანდარტული პროდუქცია და ეგრეთ წოდებული ნარჩენები იგზავნებოდეს გადასამუშავებლად, არ იყრებოდეს. ესი იგი ფაქტობრივად აქ საქმე ეხება უნარჩენო ტექნოლოგიის დანერგვას. ხილბოსტნეულის კონვეიერის, მექანიზებითა და მექანიზმებით პროდუქციის შესანახი ადგილების უზრუნველყოფა მთელი სიმწვავით აყენებს საკითხს იმის შესახებ, რომ უნდა შეიქმნას მოწყობილობის ტექნიკური მომსახურების თანამედროვე ბაზა, მათ შორის ტექნიკური ცენტრებიც.

პასუხსაგები ამოცანები უნდა გადაწყვიტონ აგრეთვე ტრანსპორტის მუშაკებმა — რკინიგზელებმა, სამეფისარო ფლოტის მუშაკებმა, ავტომობილისტებმა. ისინი მოსკოვის სავაჭრო-დამამზადებელ სამსახურთან ერთად ვალდებულნი არიან ბოლოს და ბოლოს მოაწყონ ხილ-ბოსტნეულის პროდუქციისა და კარტოფილის მიღება უშალოდ მათი წარმოების ადგილებში, მატერიალურად აგონ პასუხი მიღებული და ტრანსპორტირებული პროდუქციის მოვლა-დაცვისათვის, როგორც რაოდენობრივად ისე ხარისხობრივად. რუსეთის სფსრ გზათა სამინისტრომ, სამდინარო ფლოტის სამინისტრომ სსრ კავშირის სახაგრომრეწვთან და ადგილობრივ საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებთან ერთად წელევანდელი ზამთარი უნდა გამოიყენონ პროდუქციის დატვირთვა-გადმოტვირთვის მიედნების გაფართოებისათვის, საჭირო სამაცივრო სიმძლავრეებითა და მექანიზაციის საშუალებებით მათი აღჭურვისათვის.

აკლვიდა უნდა ვიმუშაოთ მოსკოვისა და მოსკოვის ოლქის ხილბოსტნეულის კომპლექსის მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურის სრულყოფისათვის, ამასთან უფრო სრულად გამოვიყენოთ მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში დაგროვილი ბოლო ქალაქების მომარაგების ორგანიზაციის გამოცდილება.

ყოველნაირად უნდა განვავითაროთ აგროსამრეწველო კომბინატების ქსელი, რომლებიც წარმოებენ ხილბოსტნეულის პროდუქციის წარმოებას, შენახვას, გადამუშავებასა და რეალიზაციას მაღაზიების, საწყობ-მაგაზინებისა ქვეყნის საწარმოების მეშვეობით.

პერსპექტიული საკითხებს რომ მეწყვეტნ, აღნიშნა ი. კ. ლიგაჩოვმა, მზედელობიდან არ უნდა გამოგარჩეს მამდინარე საქმეები. ახლა დამთავრდა მოსკოვის ბაზებში ხილბოსტნეულის პროდუქციის, კარტოფილის დანიშვნები. ეს ნიშნავს, რომ ეს ორგანიზაციები ბოსტნეულის კონვეიერის, მანქანებითა და მექანიზმებით პროდუქციის შესანახი ადგილების უზრუნველყოფა მთელი სიმწვავით აყენებს საკითხს იმის შესახებ, რომ უნდა შეიქმნას მოწყობილობის ტექნიკური მომსახურების თანამედროვე ბაზა, მათ შორის ტექნიკური ცენტრებიც.

პასუხსაგები ამოცანები უნდა გადაწყვიტონ აგრეთვე ტრანსპორტის მუშაკებმა — რკინიგზელებმა, სამდინარო ფლოტის მუშაკებმა, ავტომობილისტებმა. ისინი მოსკოვის სავაჭრო-დამამზადებელ სამსახურთან ერთად ვალდებულნი არიან ბოლოს და ბოლოს მოაწყონ ხილ-ბოსტნეულის პროდუქციისა და კარტოფილის მიღება უშალოდ მათი წარმოების ადგილებში, მატერიალურად აგონ პასუხი მიღებული და ტრანსპორტირებული პროდუქციის მოვლა-დაცვისათვის, როგორც რაოდენობრივად ისე ხარისხობრივად. რუსეთის სფსრ გზათა სამინისტრომ, სამდინარო ფლოტის სამინისტრომ სსრ კავშირის სახაგრომრეწვთან და ადგილობრივ საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოებთან ერთად წელევანდელი ზამთარი უნდა გამოიყენონ პროდუქციის დატვირთვა-გადმოტვირთვის მიედნების გაფართოებისათვის, საჭირო სამაცივრო სიმძლავრეებითა და მექანიზაციის საშუალებებით მათი აღჭურვისათვის.

კაკვალვა უნდა ვიმუშაოთ მოსკოვისა და მოსკოვის ოლქის ხილბოსტნეულის კომპლექსის მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურის სრულყოფისათვის, ამასთან უფრო სრულად გამოვიყენოთ მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში დაგროვილი ქალაქების მომარაგების ორგანიზაციის გამოცდილება.

ყოველნაირად უნდა განვავითაროთ აგროსამრეწველო კომბინატების ქსელი, რომლებიც წარმოებენ ხილბოსტნეულის პროდუქციის წარმოებას, შენახვას, გადამუშავებასა და რეალიზაციას მაღაზიების, საწყობ-მაგაზინებისა ქვეყნის საწარმოების მეშვეობით.

პერსპექტიული საკითხებს რომ მეწყვეტნ, აღნიშნა ი. კ. ლიგაჩოვმა, მზედელობიდან არ უნდა გამოგარჩეს მამდინარე საქმეები. ახლა დამთავრდა მოსკოვის ბაზებში ხილბოსტნეულის პროდუქციის, კარტოფილის დანიშვნები. ეს ნიშნავს, რომ ეს ორგანიზაციები ბოსტნეულის კონვეიერის, მანქანებითა და მექანიზმებით პროდუქციის შესანახი ადგილების უზრუნველყოფა მთელი სიმწვავით აყენებს საკითხს იმის შესახებ, რომ უნდა შეიქმნას მოწყობილობის ტექნიკური მომსახურების თანამედროვე ბაზა, მათ შორის ტექნიკური ცენტრებიც.

ეს მონაცემები ნათლად გვიჩვენებენ, რომ საქართველოს მოსახლეობის მატების ტემპი 2-3-ჯერ ჩამორჩება მეზობელი რესპუბლიკების ანალოგიურ მაჩვენებლებს და, სამწუხაროდ, ჩვენ თითქმის სამი ათეული წლით დავკავიანეთ აქტიური დემოგრაფიული პოლიტიკის განხორციელება.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკის მოსახლეობის ბუნებრივი მატების დიდი წილი არაკაცთველ მოსახლეობაზე მოდის.

დემოგრაფიული ფონდის წინაშე დგება ულარბად რთული და საპატიო ამოცანა: გაიკრთანოს ერის სულიერი და ეკონომიკური პოტენციალი რესპუბლიკაში დემოგრაფიული სიტუაციის გაუმჯობესებისათვის.

მეცინეზელეანობის გამომწვევი ერთ-ერთი მიზეზი რესპუბლიკაში ნეგატიური მოვლენების გაძლიერებაზეა უნდა ვეძიოთ. მეკრთამეობამ, გამომძალველობამ, ბიუროკრატიზმმ, გაფლანგვა-დატაცებებმა ნაყოფიერი ნიადაგი შექმნა ხაზოგადოებრივი აზრის მოდუნებისათვის, ჩრდილში მოექცა ერის სახიერსული ინტერესები. ერომანეთის წამებელობამ — მეზობელმა უკეთესი სახლი აგაშენებინა, უკეთესი ავარაკი გვქონოდა და უკეთესი მანქანა შეგვეძინა, თანდათან დაგვავიწყა მოვალეობა ერის და სამშობლოს წინაშე. ალბათ, უმჯობესი ის იყო, ჩვენს მეზობელ ერებს გავკიბრეზოდით მრავალშვილიანობაში და არ გაგვეზიარებინა გამოთქმა — ერთი ფეხადეს და კარგად გაზრდილო. სამწუხაროდ, ცხოვრებამ დაგვიდასტურა, რომ „კარგად გაზრდილი“ ხშირად „კარგად აღზრდილი“ პიროვნება ვერ ყალიბდება, მეცინეზელეანობა იქცა მოდად, რომელიც ერს სულიერი და ფიზიკური დაძაბულებისაკენ მიაკანებს.

საჭიროა გამოკეფიზნელდეთ და პირადი მაგალითით წავაქეზოთ ერთმანეთი. ახლა იმის დრო აღარ არის, ვინმეს ვუსაყვედუროთ, „ეს რამდენი ფეხადეს?! ჩვენი ცნობილი მწერლის კიტა ბუაჩიძის თქმისა არ იყოს, ამ კითხვა-კითხვაში შემკითხველიც აღარ გვეყოლება ხვალ-ზეგ.

მიზეზდ ენთუზიაზმით და ხმაურიანი პროპაგანდით რომ პრობლემა ვერ გადაიჭრება, ცხადზე ცხადია.

დემოგრაფიული ფონდის საქმიანობაში განსაკუთრებული ადგილი უნდა შეიტანონ ჩვენმა მეცნიერებმა: დემოგრაფებმა, ეკონომისტებმა, მედიკოსებმა, სოციოლოგებმა და სხვა დარგის სპეციალისტებმა. აწრონდ მათ უნდა მოგვცენ ხათსნადი რეკომენდაციები, რომელნიც საფუძვლად დაედება დემოგრაფიული ფონდის მთელ საქმიანობას. ამ მიზნით დემოგრაფიული ფონდის გამგეობამ უნდა შექმნას სამეცნიერო საბჭო, ხელი შეუწყოს დემოგრაფიულ საკითხებზე მომუშავე მეცნიერებს კვლევა-ძიებაში, სამეცნიერო ექსპედიციების, კონფერენციების მოწყობაში და სხვა.

დემოგრაფიული ფონდის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა, შექმნას მტკიცე ეკონომიკური ბაზა შობადობის წახალისებლად, დახმარების უზრუნველსაყოფად. და ეს არ უნდა იყოს მხოლოდ ფულადი დახმარება, იგი უნდა შეეხოს ახალგაზრდა ოჯახების მთელ სოციალურ-კულტურულ სფეროს.

დემოგრაფიული ფონდის ხახრეზი ხმარდება წესდებით განსაზღვრული მიზნებისა და ამოცანების შესრულებას. იგი ვერ იარსებებს მხოლოდ ნებაყოფლობითი შენატანებით. ფონდის ხახრეზი გამოუყენებულ უნდა იქნეს რეტროსპექტიული საჭიროებების შესაქმნელად, რაც ფონდის განვითარების მთავარი წყარო უნდა ვახდეს.

აკ ერთ მტკივნეულ საკითხზეც უნდა შეეჯიროთ ყურადღება: ქველმოკმედება მოდან ახასიათებს ჩვენს ხალხს. იგი ღვთითმოძღვრული ნიჭია და, მართალია, ნებაყოფლობითი ხასიათისა, მაგრამ ადამიანის საერთო ხასხეს კარგად გვიჩვენებს.

ჩვენს პრესაში ხშირად ქვეყნდება წერილები, რომელთა ავტორებს — მწერლებს, მეცნიერებს, ინტელიგენციას, მუშა-მოსამსახურეებს, პენსიონრებს თავიანთი შრომითი დანაზოგი შეაქვთ ჩვენი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში წამოჭრილი პრობლემების დასაძლევად. სამწუხაროდ, არ გვახსენდება შემთხვევა, რომ საქველმოქმედო ღონისძიებებში აქტიურად ჩაბმულიყვნენ და თავიანთი შრომითი დანაზოგი შეეტანოთ კოლეგიურნეობის თავმჯდომარეებს, მეურნეობათა და საწარმოთა დირექტორებს, ტრესტის მმართველებს, პროკურორებს, მოსამართლეებს...

ვფიქრობთ, არ შეიძლება იყო სოფლის ხელმძღვანელი, კოლეტივის წინამძღოლი და ეს ხალხს გაკვირვება გულთან არ მიეტანო, მხარში არ ამოუდგე საზოგადო საქმეს.

იმედია, დემოგრაფიული ფონდი იგრძნობს გარდატეხას ამ მიმართულებით.

მეტად ამაღელვებელი და გულწრფელი წერილი მივიღეთ ბოლნისელი შრომის ვეტერანის დ. ალავიძისაგან. „შეეკმნათ ეროვნული ყუდანი, — მოგვიწოდებს იგი, — ...ამა გვგონია, ამ ყუდანაში რომელიმე ეროვნული ქართველი რამდენიმე მანეთის შეტანა დაიზარა, თუ ეცოდინება, რას მოიმსახურება მისი შენატანი“.

ეთვალისწინეს რა დემოგრაფიული ფონდის დიდ მნიშვნელობას ჩვენი ერისათვის, მისი ანგარიშის გახსნისთანავე შემომაქვს 2.000 მანეთი.

ილია ბეგიაშვილი.

დემოგრაფია: ერთი შვიდიდ...

ერის მომავლისათვის

დემოგრაფიული ფონდის დაარსება მეტად [illegible] მოვლენაა ჩვენი ერის სულიერ და კულტურულ [illegible]. ეს ზოგადოების ფართო მიზნები და ამოცანები მიგვანიშნებენ მის დიდ უფლებამოსილებასა და ამ მოვლენობაზე, რომელიც მას დაეკისრა ჩვენი ერის, ჩვენი ხალხის წინაშე.

ამა თუ იმ ქვეყნის, ერის დემოგრაფიული ვითარების შეფასებისას ეს ჩვენი ერის ხანგრძლივ ისტორიაში მიღებული მოცემული ქვეყნის გეოგრაფიული მდებარეობა. მოსახლეობის მატების ის ტემპი, რაც ქართველ ერს ახასიათებს ამჟამად, მიუხედავად მისი უარყოფისა დასაღი დონისა, საკმარისი იქნებოდა მოსახლეობის ისეთი აღწარმოებისათვის, რომელიც ერის წინაშე არ დაგვამდა რთულ პრობლემებს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში, საქართველო გეოგრაფიულად ბალკანიზირების რეგიონში რომ შედიოდეს, მაგრამ იგი კავკასიის, და კერძოდ, ამიერკავკასიის რეგიონშია და ჩვენც პრობლემას ამ კუთხიდან უნდა შევხედოთ...

ბოლო 30 წლის განმავლობაში (1950-1980 წ.წ.) ამიერკავკასიის მოკავშირე რესპუბლიკების მოსახლეობის მატების ახსოლუტური და პროცენტული მაჩვენებელი ასეთია...

რესპუბლიკა	1950 წ. (მლნ.)	1980 წ. (მლნ.)	მატება %
აზერბაიჯანი	2,9	6,1	210,3
სომხეთი	1,3	3,1	238,4
საქართველო	3,5	5,0	142,8

ეს მონაცემები ნათლად გვიჩვენებენ, რომ საქართველოს მოსახლეობის მატების ტემპი 2-3-ჯერ ჩამორჩება მეზობელი რესპუბლიკების ანალოგიურ მაჩვენებლებს და, სამწუხაროდ, ჩვენ თითქმის სამი ათეული წლით დავკავიანეთ აქტიური დემოგრაფიული პოლიტიკის განხორციელება.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკის მოსახლეობის ბუნებრივი მატების დიდი წილი არაკაცთველ მოსახლეობაზე მოდის.

დემოგრაფიული ფონდის წინაშე დგება ულარბად რთული და საპატიო ამოცანა: გაიკრთანოს ერის სულიერი და ეკონომიკური პოტენციალი რესპუბლიკაში დემოგრაფიული სიტუაციის გაუმჯობესებისათვის.

მეცინეზელეანობის გამომწვევი ერთ-ერთი მიზეზი რესპუბლიკაში ნეგატიური მოვლენების გაძლიერებაზეა უნდა ვეძიოთ. მეკრთამეობამ, გამომძალველობამ, ბიუროკრატიზმმ, გაფლანგვა-დატაცებებმა ნაყოფიერი ნიადაგი შექმნა ხაზოგადოებრივი აზრის მოდუნებისათვის, ჩრდილში მოექცა ერის სახიერსული ინტერესები. ერომანეთის წამებელობამ — მეზობელმა უკეთესი სახლი აგაშენებინა, უკეთესი ავარაკი გვქონოდა და უკეთესი მანქანა შეგვეძინა, თანდათან დაგვავიწყა მოვალეობა ერის და სამშობლოს წინაშე. ალბათ, უმჯობესი ის იყო, ჩვენს მეზობელ ერებს გავკიბრეზოდით მრავალშვილიანობაში და არ გაგვეზიარებინა გამოთქმა — ერთი ფეხადეს და კარგად გაზრდილო. სამწუხაროდ, ცხოვრებამ დაგვიდასტურა, რომ „კარგად გაზრდილი“ ხშირად „კარგად აღზრდილი“ პიროვნება ვერ ყალიბდება, მეცინეზელეანობა იქცა მოდად, რომელიც ერს სულიერი და ფიზიკური დაძაბულებისაკენ მიაკანებს.

საჭიროა გამოკეფიზნელდეთ და პირადი მაგალითით წავაქეზოთ ერთმანეთი. ახლა იმის დრო აღარ არის, ვინმეს ვუსაყვედუროთ, „ეს რამდენი ფეხადეს?! ჩვენი ცნობილი მწერლის კიტა ბუაჩიძის თქმისა არ იყოს, ამ კითხვა-კითხვაში შემკითხველიც აღარ გვეყოლება ხვალ-ზეგ.

მიზეზდ ენთუზიაზმით და ხმაურიანი პროპაგანდით რომ პრობლემა ვერ გადაიჭრება, ცხადზე ცხადია.

დემოგრაფიული ფონდის საქმიანობაში განსაკუთრებული ადგილი უნდა შეიტანონ ჩვენმა მეცნიერებმა: დემოგრაფებმა, ეკონომისტებმა, მედიკოსებმა, სოციოლოგებმა და სხვა დარგის სპეციალისტებმა. აწრონდ მათ უნდა მოგვცენ ხათსნადი რეკომენდაციები, რომელნიც საფუძვლად დაედება დემოგრაფიული ფონდის მთელ საქმიანობას. ამ მიზნით დემოგრაფიული ფონდის გამგეობამ უნდა შექმნას სამეცნიერო საბჭო, ხელი შეუწყოს დემოგრაფიულ საკითხებზე მომუშავე მეცნიერებს კვლევა-ძიებაში, სამეცნიერო ექსპედიციების, კონფერენციების მოწყობაში და სხვა.

დემოგრაფიული ფონდის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა, შექმნას მტკიცე ეკონომიკური ბაზა შობადობის წახალისებლად, დახმარების უზრუნველსაყოფად. და ეს არ უნდა იყოს მხოლოდ ფულადი დახმარება, იგი უნდა შეეხოს ახალგაზრდა ოჯახების მთელ სოციალურ-კულტურულ სფეროს.

დემოგრაფიული ფონდის ხახრეზი ხმარდება წესდებით განსაზღვრული მიზნებისა და ამოცანების შესრულებას. იგი ვერ იარსებებს მხოლოდ ნებაყოფლობითი შენატანებით. ფონდის ხახრეზი გამოუყენებულ უნდა იქნეს რეტროსპექტიული საჭიროებების შესაქმნელად, რაც ფონდის განვითარების მთავარი წყარო უნდა ვახდეს.

აკ ერთ მტკივნეულ საკითხზეც უნდა შეეჯიროთ ყურადღება: ქველმოკმედება მოდან ახასიათებს ჩვენს ხალხს. იგი ღვთითმოძღვრული ნიჭია და, მართალია, ნებაყოფლობითი ხასიათისა, მაგრამ ადამიანის საერთო ხასხეს კარგად გვიჩვენებს.

ჩვენს პრესაში ხშირად ქვეყნდება წერილები, რომელთა ავტორებს — მწერლებს, მეცნიერებს, ინტელიგენციას, მუშა-მოსამსახურეებს, პენსიონრებს თავიანთი შრომითი დანაზოგი შეაქვთ ჩვენი ცხოვრების სხვადასხვა სფეროში წამოჭრილი პრობლემების დასაძლევად. სამწუხაროდ, არ გვახსენდება შემთხვევა, რომ საქველმოქმედო ღონისძიებებში აქტიურად ჩაბმულიყვნენ და თავიანთი შრომითი დანაზოგი შეეტანოთ კოლეგიურნეობის თავმჯდომარეებს, მეურნეობათა და საწარმოთა დირექტორებს, ტრესტის მმართველებს, პროკურორებს, მოსამართლეებს...

ეფიქრობთ, არ შეიძლება იყო სოფლის ხელმძღვანელი, კოლეტივის წინამძღოლი და ეს ხალხს გაკვირვება გულთან არ მიეტანო, მხარში არ ამოუდგე საზოგადო საქმეს.

იმედია, დემოგრაფიული ფონდი იგრძნობს გარდატეხას ამ მიმართულებით.

მეტად ამაღელვებელი და გულწრფელი წერილი მივიღეთ ბოლნისელი შრომის ვეტერანის დ. ალავიძისაგან. „შეეკმნათ ეროვნული ყუდანი, — მოგვიწოდებს იგი, — ...ამა გვგონია, ამ ყუდანაში რომელიმე ეროვნული ქართველი რამდენიმე მანეთის შეტანა დაიზარა, თუ ეცოდინება, რას მოიმსახურება მისი შენატანი“.

ეთვალისწინეს რა დემოგრაფიული ფონდის დიდ მნიშვნელობას ჩვენი ერისათვის, მისი ანგარიშის გახსნისთანავე შემომაქვს 2.000 მანეთი.

ILIA BEGIASHVILI.

განვიხილავთ კანონების პროექტებს

გორლი ხანს მიღებულ სახელმძღვანელო პარტიულ-სახელმწიფოებრივ დოკუმენტებში დასაბუთებული იყო მოქმედ კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის, აგრეთვე ახალი საარჩევნო კანონის მიღებისა და სამართლის ცალკეულ დარგებში სისხლის სამართლის, სამოქალაქო, ადმინისტრაციული, საბინაო, სამეურნეო და შრომის სამართლის კანონმდებლობის სრულყოფის საჭიროება. ამის მთავარი მიზეზი ის არის, რომ დღეკანდელი კანონმდებლობა ვერ იძლევა, ჩვენი საზოგადოების ეკონომიკურ, პოლიტიკურ და სოციალურ სფეროებში დასახული რადიკალური გარდაქმნების სამართლებრივ უზრუნველყოფას. ვერ შეასრულეს სამართლებრივი სახელმწიფოს დამკვიდრებისათვის საჭირო იურიდიული საფუძვლის როლს. კონსტიტუციამ, რომელიც არცთუ ისე დიდი ხანია მოქმედებს, ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა განაპირობა ის გარემოებამ, რომ სახალხო დეპუტატების საბჭოების როლის ამაღლებამ, მათი სრულძალაუფლებანობის აღდგენამ, ამ ორგანოების ფორმირებაში ხალხის რეალური მონაწილეობის ამოცანების გადაწყვეტისათვის მიზანშეწონილად იქნა ცნობილი უმაღლესი სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებიანის ახალი ფორმების შემოღება და ამასთან დაკავშირებით ჩვენი საარჩევნო სისტემის ძირფუსვიანი განახლება.

ცვლილებები ნავარაუდევია ახალი კანონპროექტის იმ განყოფილებებში (თავები 12, 13, 14), რომლებიც სახალხო დეპუტატების საბჭოების სისტემის და საქმიანობის პრინციპებს, საარჩევნო სისტემას, სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოებს შეეხება.

მნიშვნელოვან სიახლედ უნდა ჩაითვალოს ადგილობრივი საბჭოების უფლებამოსილების ვადის გაზრდა ორნახევრიდან ხუთ წლამდე ანუ მისი გათანაბრება უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის ვადასთან. ამასთან ყველა საბჭოს არჩევნები ინიშნება და საარჩევნო კამპანია იწყება ორის ნაცვლად ოთხი თვით ადრე, რათა ამომრჩევლებმა უკეთესად, უფრო საფუძვლიანად შეძლონ კანდიდატურების შერჩევა, მათი გაცნობა, წამოყენება და სრულყოფილად გამოიყენონ კენჭისყრის დროს ამა თუ იმ კანდიდატისათვის უპირატესობის მინიჭების უფლება. ცნობილია, რომ აქამდე მოქმედი საარჩევნო კანონთაგან არ იყო აკრძალული ერთ სადეპუტატო ადგილზე ორი ან მეტი კანდიდატურის წამოყენება, მაგრამ დამკვიდრებული პრაქტიკის მიხედვით ბიულეტენში მხოლოდ ერთი გვარი შეჰქონდათ, ახლა კი პროექტში პირდაპირ არის მითითებული, რომ საარჩევნო ბიულეტენში შეიტანენ სრულიად ბევრ მეტ კანდიდატს, ვიდრე მანდატშია. ამ საკითხში არის ერთი სიახლეც: წინასაარჩევნო კრების ყოველ მონაწილეს შეუძლია გასახიერებელ წარადგინოს ნებისმიერ სხვა კანდიდატურასთან ერთად — საკუთარიც.

კარგა ხანია ჩვენს პრესაში და სამეცნიერო ლიტერატურაში დასმული იყო საკითხი დაწესებულიყო სახალხო დეპუტატებად თანამდებობის პირთა არჩევის მკაცრი შეზღუდვა. საზოგადოებრიობის ეს მოთხოვნა კანონპროექტის შემდგენლებმა გითვალისწინეს. ამიერიდან ის პირნი, რომლებიც შედიან სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოების, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომების შემადგენლობაში (გარდა ამ ორგანოების თავმჯდომარეებისა), აგრეთვე უწყებათა ხელმძღვანელები, ადგილობრივი საბჭოების აღმასკომების გასაოფილებათა და სამართველოთა ხელმძღვანელები არ შეიძლება იყვნენ იმ საბჭოს დეპუტატები, რომელთა წინაშე ანგარიშვალდებულნი არიან. ასევეა ეზეოდეა ეზეოდეა ... [illegible] ... ბული მოსამართლეების, პროკურორებისა და სახელმწიფო არბიტრების მიმართ იმ საბჭოში არჩევნების დროს, რომლის ტერიტორიაზეც ამორეულებენ ისინი თავიანთ ფუნქციებს. საგულისხმოა, რომ ახალი კანონის მიღების შემდეგ სახალხო დეპუტატთა საბჭოების მიერ არჩეულ ან დანიშნული თანამდებობის პირებს უფლება აღარ ექნებათ დაიკავონ თავიანთი თანამდებობები ზედიზედ ორ ვადაზე მეტი ხნით.

ამჟამად მოქმედი კონსტიტუციისაგან განსხვავებით ახალი კანონის პროექტში ამომწურავად არის ჩამოთვლილი პირთა წრე, რომლებიც არ მონაწილეობენ არჩევნებში: ფსიქიკურად დაავადებულნი, რომლებსაც სასამართლო არაქმედუნარიანად ცნობს, თავისუფლების აღკვეთის ადგილს მყოფნი და ის პირები, რომლებიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იძულებითი მკურნალობის ადგილებში გიგზავნეს.

XIX საკავშირო პარტკონფერენციის რეკომენდაციათა შესაბამისად არსებითი ცვლილებებია გათვალისწინებული სახელმწიფო ხელისუფლების ცენტრალური ორგანოების სტრუქტურაში. ეკვეყნის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოად ჩაითვლება სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა ყრილობა, რომელიც მისი რანგისათვის შესაბამის უფლებამოსილებას ... [illegible] ... ბული ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა ... [illegible] ... ბა

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚ-ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲘᲓᲔᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲑᲠᲫᲝᲚᲘ

ᲐᲠᲩᲘᲚ ᲯᲝᲠᲯᲐᲫᲔ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕ-ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲜᲐᲐᲖᲠᲔᲕᲘ

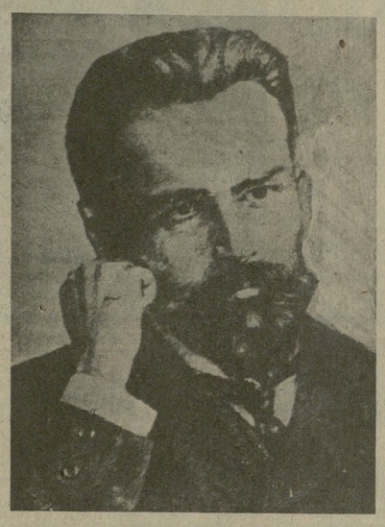

ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐᲡ ᲐᲠᲐ ᲨᲔᲚᲘᲛᲐᲖᲘᲡ და ᲐᲠᲪ ᲒᲐᲓᲐᲯᲔᲠᲝᲕᲔᲑᲐ ᲡᲯᲔᲠᲓᲔᲑᲐ. ᲡᲐᲛᲘ ᲣᲧᲝᲤᲘᲜᲘ, ᲧᲝᲕᲔᲚᲗᲕᲘᲡ ᲠᲝᲓᲔᲕᲘᲗ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲜᲘᲗ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲡᲐᲥᲛᲘᲐᲜᲝᲑᲐᲡ ᲔᲞᲝᲩᲐᲡ ᲑᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲮᲚᲝ. ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲣᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲨᲔᲣᲛᲪᲘᲚᲔᲑᲚᲘᲐ ᲘᲒᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲣᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲧᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲜᲣᲚᲘ ᲔᲞᲝᲩᲐᲡ ᲛᲝᲜᲣᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲣᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲚᲔᲡᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲐᲠᲩᲘᲚ ᲯᲝᲠᲯᲐᲫᲔᲡ ᲒᲐᲜᲘᲠᲩᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲝᲠᲢᲠᲔᲢᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲛᲥᲛᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲘᲡᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲛᲥᲛᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚ

ПОЕТУРИ СТРИХОНЕБИ

ყვავილების მიწა

როგორც ჩვენმა მკითხველებმა იციან, ახლახან, კოლხეთის უძველეს მიწაზე — ცხაკაიაში გაიმართა საბალნო დღესასწაული „ებრისობა“. ხსენებთან ერთად ზეიმის მონაწილეობა მიეცა ლამა პოეტი ნოდარ ჯალაღონია, შემდეგ კი მან წაიკითხა ლექსი, რომელიც, მართალია, 25 წლის წინათ არის დაბეჭდილი „ლიტერატურულ საქართველოში“, მაგრამ იმ დღეს სრულიად ახლებურად, თანადროულად ეჟღერდა.

აი, ეს ლექსიც.

მზე და აპრილი ეღვრება ჭუჭებს,
თბილისი ტანზე გაზაფხულს იცვამს
და ფრუანტლად დამიგია უცებ:
— იყიდეთ მიწა, ყვავილის მიწა!

იყიდეთ მიწა! — ეს ორი სიტყვა,
მწარე დარდით და წუხილით მავსებს,
ცრემლების წვიმას, ტკივილის სეტყვას,
თითქოს კვლავ ვხედავ თბილისის თავზე.

— იყიდეთ მიწა! — ეს ორი სიტყვა
სიმღერასავით ესმოდა სულთანს,
შემდეგ ვიჭრობდა იუდა დიდხანს
და საქართველოს გაუიდა ხურდა.

იყიდეთ მიწა! — და იყო ჯიბრი,
ვინ უფრო ადრე, ვინ უფრო სარფად,
იცლიდნენ მკერდს და ივსებდნენ ჯიბეს
და შემდეგ სხვაგან ეძებდნენ საფლავს.

საქართველოს კი ქება და ფასი
ემატებოდა, კიდევ და კიდევ,
მონღოლი,
თურქი,
არაბი,
სპარსი...
რა დაულევდა ჩვენს მიწას მყიდველს.

— იყიდეთ მიწა! — ეს ორი სიტყვა
გარდასულ დღეთა წუხილით მავსებს,
და მე ვიგონებ ტკივილის სეტყვას
და სისხლის წვიმას თბილისის თავზე.

ვიგონებ ყველა დაცემულ ვაჟკაცს,
ვინც მტერს და სიკვდილს არ დაჰვდა ლაჩრად,
ვისი სახელიც თბილისში დარჩა,
ვისი საფლავიც თბილისში არ ჩანს.

ვინ მტერს მარადა დაუსვა ძვირად
და ახლაც მხოლოდ შენდობას ითხოვს, —
იქნებ მათ საფლავს წაართვით ძალი,
იქნებ მათ საფლავს წაართვით სითბო!

ხომ მიწად იქცა თამარის ძვლები
და ახლა იქნებ იმ მიწას მაუდით,
ჩვენ კი თვალები გვეღლება ძებნით,
ჩვენ კი დავდივართ კიდიდან კიდე.

ის მიწა, ახლა რომ მაუდით გრიშად,
ის მიწა, ასე ცივად რომ უმზერთ,
წინაპრებს ჩვენსას იმ ძმიმე დროში
ავგარიზებად ეკიდათ გულზე.

რომ გული მუდამ ჰქონოდათ მტკიცე,
რომ მკერდი მუდამ ჰქონოდათ თბილი;
მიდიოდნენ და, შეკრულნი ფიცით,
ერთ მუჭა მიწას აკლებდნენ თბილისს.

მიდიოდნენ და მამულის მადლი
ბოლოკელთან ერთად მიჰქონდათ უბით,
შემდეგ ის მიწა ხდებოდა მათი
სამშობლოც,
ცრემლიო,
საფლავიც,
კუბოც.

მიდიოდნენ და მამულის ცდაზე
ეხარჯებოდათ ჯანი და ფიქრი.
სიკვდილს, მოვარდნილს სამშობლოს ცაზე,
ეზიდებოდნენ სამშობლოს იქით.

და ჩვენი მიწა, თბილისის მიწა,
მარადისა თუ კრწანისის მიწა,
დამწვარი ცეცხლით, დამწვარი სიცხით,
ვინც საქართველოს თამარი მისცა,
ვინც საქართველოს რუსთველი მისცა,
არის დაფარული ცრემლი და სისხლი.

ეს არის ჩვენი მამების ძვლები,
რომელიც შემდეგ მამულად იქცა;
ეს არის ჩვენი დედების ძვლები,
რომელიც დედასამშობლოდ იქცა.
ეს არის ჩვენი განწყლილი წლები,
რომელიც ქართლის ცხოვრებად იქცა,
და მუხლმოყრილი მე გეხვეწებით —
ნუ ყიდიდი მიწას! ნუ ყიდიდი მიწას!

ნოდარ ჯალაღონია.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„კომუნისტის“

ფოტოკონკურსი

- ფიქრები.
- ცხვარი მიუდით იალაღზედა.
- რა სჯობია სიმაგუქეს.

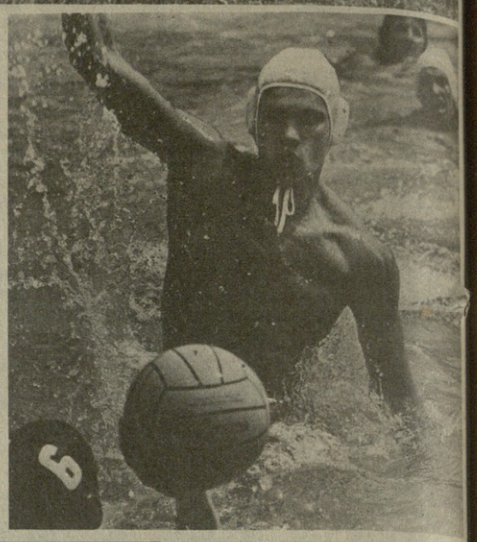

სიცოცხლე

ამ ჯარმაგ მამაკაცს არ სძინავს, ფიქრებს მისცემია, თითქოს გვერდით მჯდომი ქალბატონიც დავიწყებია, რომელიც თავისთვის კითხულობს. მამაკაცმა, ალბათ სიუმაწვილეც გაიხსენა და სიცაცხვეც, ომის მშფოთვარე დღეებიც... ფიქრობს თავის მონაგარზე — შვილებზე, შვილშვილებზე.

მონაგარი კი ამ დროს... რა სჯობია სიცაცხვეს თავი უძლეველიც გგონია და უკვდავიც. გამაჯვება გახარებს, მარცხი გულს ვერ გაგიტეხს. მზად ხარ ომისათვის, რომ მამა-პაპაზე უკეთ შეეწიო შენს სამშობლოს.

აგერ მამული, მთა, იალაღი. წინაპართაგან გადმოლოლილი ცხვარი და მარიფათი მისი. მოვლისა.

ე. გიგილაშვილის, ვ. გენგიშერის და მ. დათიკაშვილის ფოტოები.

კონტაქტები

იტალიის ფირმა პოულობს „ოქროს საწმისს“

როგორც ყველაფრიდან ჩანს, ლეგენდარულ კოლხეთში დღესაც შეიძლება ოქროს საწმისის პოვნა. ეს დადასტურა იტალიური ფირმის „სტუდიო-ჩიტა დი მილანოს“ გამოცდილებამ. საბჭოთა საქართველოში ფირმამ „ალმაჩინა ბრწყინვალე პერსპექტივები ბიზნესისათვის“. სწორედ ასე შეაფასა ქართველ პარტნიორებთან მოლაპარაკების შედეგები მისმა კომერციულმა დირექტორმა ჯანინო ვინიანდომ.

— სსრ კავშირში მომხდარი გარდაქმნა რეალობად იქნე